

Zdaniem prezesa KRIR

Wapnowanie gleb
zdegradowanych

Czytaj na stronie 2

Wypowiedź
wiceministra rolnictwa

Krajowa Sieć

Obszarów Wiejskich

Czytaj na stronie 3

O grupach producentów
rolnych

Czytaj na stronie 5

Co zmieniło się
po 1 stycznia 2010 r.

Czytaj na stronie 6

Partnerzy medialni

Polska Wieś agro news.com.pl
TELEWIZJA INTERAKTYWNA
www.agronews.com.pl

Krajowa Rada Izb Rolniczych

W opinii samorządu rolniczego

Unijna polityka promocji produktów rolnych

Zdaniem Krajowej Rady Izb Rolniczych promocja produktów rolno-spożywczych, wytwarzanych w Unii Europejskiej z zachowaniem wszelkich standardów jakościowych, dobrostanu zwierząt i poszanowania norm ochrony środowiska, stanowi istotny z punktu widzenia rozwoju europejskiego rolnictwa integralny element Wspólnej Polityki Rolnej.

Nakierowywanie opinii publicznej na ogólną różnorodność zdrowej i bezpiecznej żywności wytwarzanej przez europejskich rolników jest zadaniem szczególnie trudnym w obliczu mechanizmów wyboru produktów przez konsumentów. Dla wielu z nich priorytetem nadal jest jedynie cena, za jaką mogą uzyskać dany produkt, co w kontekście masowego napływu do Europy tańszej żywności z krajów trzecich, stanowi ogrom-

ne wyzwanie zarówno dla producentów jak i dystrybutorów. Dlatego ważne jest nie tylko poszukiwanie nowych odbiorców poza granicami Unii Europejskiej, ale również istotną kwestią pozostaje kontynuowanie działań w tym zakresie na terenie Współnoty, zarówno na szczeblu ogólnym jak i krajowym.

Krajowa Rada Izb Rolniczych w pełni zatem popiera ideę oparcia promocji żywności pochodzącej z UE na podkreślaniu jej

walorów związanych z aspektami produkcyjnymi tj. w poszanowaniu tradycji, bioróżnorodności i ochrony obszarów wiejskich.

– Systemy jakości produktów rolnych to kolejny, niezwykle istotny z punktu widzenia skuteczności podejmowanych kampanii promocyjnych, element stanowiący praktyczne potwierdzenie spełniania przez dany produkt żywieniowych wszystkich norm charakteryzujących proces jego wytwarzania. Dlatego postulat dotyczący objęcia europejskim systemem promocji produktów oznakowanych logotypami CHNP, CHOG, GTS, rolnictwa ekologicznego, a także innymi, funkcjonującymi zgodnie z prawodawstwem unijnym systemami jakości artykułów rolno-spożywczych (np. produkcja integrowana), znajduje pełne uzasadnienie w oczach polskiego samorządu rolniczego – mówi Wiktor Szmulewicz, prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych.

Ponadto jak podkreślają przedstawiciele samorządu rolniczego objęcie systemem promocji wspólnych marek handlowych, zarówno na rynku zewnętrznym jak i wewnętrznym, ma głębokie uzasadnienie także w zakresie budowania silnej pozycji marketingowej tradycyjnych, charakterystycznych dla regionu lub kraju produktów. Wzmacnianie wspólnych marek odgrywa również rolę integrującą producentów, których działania na rynku koncentrują się na konkurowaniu z innymi produktami, a nie wewnętrzna walka poprzez obniżanie cen i inne nieuczciwe praktyki rynkowe.

Opracował: WOP

Jarosław Kalinowski
– poseł do Parlamentu Europejskiego

O nowym Komisarzu ds. rolnictwa

Dacian Ciolos, kandydat na stanowisko komisarza ds. Rolnictwa i Rozwoju Wsi, to były rumuński Minister Rolnictwa, od początku swojej kariery związany z rolnictwem i pracą w strukturach Unii Europejskiej. Pochodzi z dużego kraju o profilu rolniczym, w przeciwieństwie do poprzedniej komisarza z małej, skandynawskiej Danii. Cieszy to przede wszystkim państwa sprzeciwiające się radykalnym zmianom we Wspólnej Polityce Rolnej. Istotną kwestią dla Polski jest to, że Ciolos pochodzi z nowego kraju członkowskiego, co powoduje, iż priorytety jego kraju są zbliżone do tych prezentowanych przez Polskę. Sprawdza się to, kiedy słuchamy jego wypowiedzi z przesłuchania, gdzie potwierdza swoje stanowisko utrzymania w przeszłości dopłat bezpośrednich i ciągłego wspierania europejskiego rolnictwa na szeroką skalę. Odpiera argumenty posłów brytyjskich i skandynawskich, stawiając wysoko kwestię bezpieczeństwa finansowego europejskiego rolnictwa i wyżywienia kontynentu.

Posłowie Europejskiej Partii Ludowej są zadowoleni z przesłuchania Daciana Cioloza na komisarza ds. Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Zadeklarował on chęć bliskiej współpracy z Parlamentem Europejskim we wszystkich tematach związanych z przyszłością europejskiego rolnictwa. W swoich odpowiedziach uwzględniał zarówno potrzeby gospodarczo-ekonomiczne, jak i obecną sytuację rolnictwa na świecie. Udowodnił, że jest człowiekiem, któremu można powierzyć trudne zadanie rozbudowy i zapewnienia stabilności przyszłej Wspólnej Polityki Rolnej. Ciolo

Do najważniejszych deklaracji przyszłego Komisarza należy odejście od historycznego sposobu określania wysokości dopłat bezpośrednich, co jest obecnie przyczyną wielkiej dysproporcji między starymi a nowymi krajami Unii. Druga ważna deklaracja to zdecydowany sprzeciw renegocjalizacji Wspólnej Polityki Rolnej. Ciolo

dokończenie na str. 2

W siedzibie resortu rolnictwa przy ulicy Wspólnej w Warszawie 11 stycznia minister rolnictwa i rozwoju wsi spotkał się z przedstawicielami związków i organizacji rolniczych. Krajową Radę Izb Rolniczych reprezentował zarząd KRIR na czele z prezesem Wiktorom Szmulewiczem, który uczestniczył również w konferencji prasowej zwołanej z okazji spotkania MRiRW z przedstawicielami organizacji rolniczych.

W trakcie spotkania podsumowano współpracę resortu rolnictwa z organizacjami rolniczymi w 2009 roku oraz omówiono najważniejsze zadania, jakie stoją przed polską wsią w rozpoczętym się 2010 roku. Zgodnie uznano za jedne z najważniejszych z nich pilne działania na rzecz poprawy dochodowości w rolnictwie oraz wspólny lobbying na forum europejskim w zakresie korzystnych dla polskich producentów rozwiązań w ramach Wspólnej Polityki Rolnej po 2013 roku.

Dlaczego warto hodować zielononóżkę kuropatwianą?

Odpowiada:
PAWEŁ AUGUSTYN,
prezes Małopolskiej
Izby Rolniczej oraz
członek Stowarzyszenia
Hodowców Gołębi
Rasowych i Drobnego

Inwentarza

Rasa zielononóżka kuropatwiana upierzeniem przypomina kury dzikie. Kogut ma pomarańczowoczerwone pióra na szyi, w grzywie i w siodle. Na piersi, podbrzuszu, udach i w ogonie pióra są czarne, na grzbicie ciemnoszkarłatne. U nasady ogona jest biały pióropusz, a czarne pióra polaskują zielonkawo. Upierzenie kur jest brunatnoszare, na piersi przechodzi w odcień łososiowy, na podbrzuszu w orzechowy. Pióra na szyi są złociste, a lotki i sterówki brązowoczarnie.

ne. Łapy młodych kur są zielonawe. Powłoki brzuszne sinawe co obniża wartość tuszek. Jest to rodzima rasa polska przystosowana do trudnych warunków bytowania i naturalnych wybiegów, na których umie wyszukać wiele „darmowej paszy”. Jeżeli więc pomieszczenie jest dość przytymywe, a paszy niewiele, najlepiej zaopatrzyć się w pisklęta tej rasy.

Zielononóżki są ruchliwe, żerne, odporne na choroby. Dojrzewają sto-

sunkowo wcześnie już 5 – 6 miesiąca rozpoczynają nieśność, która zależy od warunków chowu i żywienia. Dobra, prawidłowo żywiona nioska może dać w ciągu roku około 160 – 180 jaj, choć przeciętna krajowa jest niższa, około 140 jaj, o ciężarze mniejszym niż jaja od kur innych ras. Ciężar rocznej kury wynosi 1,7 do 2 kg, koguta 2,1 – 2,6 kg. Wydajność mięsna jest dość dobra, ponieważ kości są drobne, a umiędznienie zadowalające, mięso smaczne, choć ciemne (przypomina kuropatwę). Smak jego zależy od ilości pokarmu naturalnego znajdowanego na wybiegach. Dzięki dobremu wykorzystaniu paszy, zaradnemu żerowaniu, szybkiemu rozwojowi i opierzeniu się kurczat, rasa ta stanowi około 3% kur hodowlanych, nadaje się do chowu gospodarczego. Wyjątkowym walorem jest niska zawartość cholesterolu w żółtku, średnio o 30 % w porównaniu do innych jaj. Jaja te są także bardzo smaczne.

Rok ubiegły był drugim z rzędu rokiem walki z kryzysem. Był to 12 trudnych miesięcy. Rolnicy pierwsi odczuli kryzys i ich dochody w dalszym ciągu spały. Sytuacja była jednak bardzo zróżnicowana.

Zdecydowana poprawa nastąpiła na rynku drobiarskim. Poprawiła się sytuacja na rynku wieprzowiny, a pod koniec roku korzystne tendencje wystąpiły także na rynku przetworów mleczarskich. Zdecydowanie najslabszy był to rok dla producentów zboż. Jak widać najmniej korzystna sytuacja była dla rolników, a stosunkowo dobra dla przetwórstwa rolno-spożywczego. W tym sektorze odnotowany został 3-procentowy wzrost produkcji i ponad 4-procentowy wzrost rentowności. W 2009 roku osiągniemy dodatni bilans handlowy w wymianie handlowej tymi produktami na poziomie około 2 mld euro.

Warto przypomnieć, że w całej wymianie handlowej produkty prze-

Polska wieś i rolnictwo w 2009 r.

twarzystwa rolno-spożywczego stanowiły około 12% i jako jedyne przyniosły bilans dodatni. Te korzystne tendencje w wymianie towarowej pozwalają na ostrożny optymizm na przyszłość. Poprawa cen i niewielki spadek cen na środki do produkcji rolnej powinny w przyszłym roku stanowić podstawę poprawy opłacalności produkcji rolnej.

Aktywne uczestnictwo w posiedzeniach unijnych gremiów przyniosło w mijającym roku korzystne efekty. Uzyskaliśmy zgodę na przedłużenie do 2013 roku stosowania kredytów preferencyjnych na zakup ziemi rolnej. Otrzymaliśmy dodatkowe środki w wysokości ok. 300 mln euro, z czego ponad

100 mln euro przeznaczonych jest na poprawę sytuacji na rynku mleczarskim w ciągu dwóch najbliższych lat.

Zmienia się także ton dyskusji o przyszłości Wspólnej Polityki Rolnej. Coraz lepiej rozumiana jest konieczność uproszczenia jej zasad i wyrównania poziomu wsparcia rolników w całej Unii Europejskiej. W nadchodzących latach dyskusja na temat wejdzie w decydującą fazę. Jest to dla nas niezwykle istotne, bowiem podjęte rozstrzygnięcia zadecydują o konkurencyjności polskiego rolnictwa na kolejne 10 lat.

Marek Sawicki
**Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi**

Nie ograniczać WPR

Eurodeputowanego Czesława Siekierskiego (PSL) niepokoi brak wspólnej strategii na poziomie międzynarodowym, jeśli chodzi o gospodarkę żywnościową, szczególnie w świetle ciągle rosnącej liczby ludności świata, która ma osiągnąć 9 mld w 2050 r.

– Wszyscy dobrze pamiętamy skutki kryzysu żywnościowego w roku 2007, kiedy w wyniku nagłego wzrostu cen podstawowych produktów rolnych miliony ludzi na całym świecie stanęły w obliczu braku pożywien-

nia. Myślę, że kryzys ten powinien być dla nas lekcją. Musimy zatrzymać działania zmierzające do ograniczania produkcji rolnej, tak popularne o dziwo w ostatnich latach w naszej Unii – mówi Czesław Siekierski.

Jak podkreśla europoseł, w świetle światowych trendów na rynku żywnościowym każda próba ograniczenia Wspólnej Polityki Rolnej jest nierośadnym posunięciem, które w bliskiej przyszłości grozi bezpieczeństwu żywnościowemu naszego kontynentu.

WOP

Kolonie dla dzieci rolników

Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników wspólnie z Warmińsko-Mazurską Izbą Rolniczą w dniach od 26 stycznia do 4 lutego organizuje w Poroninie zimowisko dla dzieci rolników z województwa warmińsko-mazurskiego. Z zimowiska mogą skorzystać dzieci i młodzież w wieku 7–17 lat, których przynajmniej jedno z rodziców, opiekunów jest płatnikiem KRUS. Koszt uczestnictwa wynosi 350 zł od osoby (dofinansowanie z Funduszu Składkowego Ubezpieczenia Społecznego Rolników) i obejmuje między innymi całodobowe wyżywienie, zakwaterowanie w ośrodku wypoczynkowym o wysokim standardzie pokoi, wykwalifikowaną kadrę pedagogiczną i opiekę medyczną. Ubezpieczenie od następstw niebezpieczeństwnych wypadków, atrakcyjny program zajęć kulturalno-oświatowy i transport.

WMIR

Zdaniem prezesa KRIR

Wapnowanie gleb zdegradowanych

Zmyślą o prośrodowiskowym charakterze wapnowania oraz korzystnym aspekcie utrzymywania różnorodności biologicznej organizmów glebowych w glebach wapnowanych, a także mając na uwadze fakt, iż wapnowanie gleb użytkowych rolniczo jest bardzo ważnym zabiegiem agrotechnicznym poprawiającym warunki wzrostu i rozwoju roślin, 4 stycznia br. zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych zwrócił się do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o wystąpienie do Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej o przeznaczenie środków na wapnowanie terenów rolnych zdegradowanych przez powódź oraz zanieczyszczonych przez zakłady przemysłowe.

Przez wiele lat zabieg rekultywacyjnego wapnowania gleb wspierany był dotacjami resortu rolnictwa do nawozów wapniowych i wapniowo-magnezowych. Po wejściu Polski do Unii Europejskiej, kiedy to sposób finansowania tego zadania uznano za niezgodny z wytycznymi unijnymi, pomoc finansową rolnikom w zakresie dofinansowania wapnowania gleb podjęły wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej w ramach przyjętych programów działań uwzględniających rekultywację gleb zakwaszonych poprzez nawożenie wapnem pochodzenia naturalnego. Samorządu rolnictwu bardzo dobrze znane są trudności w uzyskiwaniu dofinansowania do rekultywacyjnego wapnowania gleb i w związku z tym zarząd KRIR wielokrotnie występował do resortu rolnictwa i środowiska w sprawie utrzymania dotychczasowego mechanizmu dofinansowania rekultywacyjnego wapnowania gleb.

Tegoroczne powodzie, oprócz ogromnych strat finansowych, spowodowały wymycie składników pokarmowych i pogorszenie struktury gleby oraz doprowadziły do zwiększenia kwasowości gleb. Nie sposób również ocenić negatywnych skutków degradacji chemicznej gleb występujących głównie na terenach i w otoczeniu dużych zakładów przemysłowych głównie przemysłu chemicznego, petrochemicznego i hutniczego oraz na terenach górnictwa surowców chemicznych.

O nowym Komisarzu ds. rolnictwa

dokończenie ze str. 1

wsparcie przez państwo sektorów zmagających się ze szczególnymi problemami.

Podczas przesłuchania Ciolas oprócz swojego ojczystego języka rumuńskiego, posługiwał się także angielskim i francuskim. Daje to obraz polityka otwartego i kompetentnego, gotowego na dialog z Parlamentem. Opinie i deklaracje pana Ciolas zaprezentowane na przesłuchaniu pokazały jasno, że zależy mu na znalezieniu rozwiązań, które będą sprawiedliwie i bez odstępstw dotyczyć wszystkich państw członkowskich.

W kulinach mówi się o ścisłych związkach nowego komisarza z Francją. Ciolasa oprócz edukacji łączy z tym krajem także praca zawodowa oraz francuska żona. Znane są również jego bliskie relacje z b. ministrem rolnictwa Francji **Michelem Barnierem**, który ma być komisarzem odpowiedzialnym za rynek wewnętrzny w Komisji. Miejmy nadzieję, że te kontakty będą tylko pomocne i deklaracje z przesłuchania nowego komisarza znajdą odzwierciedlenie w jego działaniach i decyzjach, co przełoży się na poprawę opłacalności europejskiego rolnictwa.

Jarosław Kalinowski
europeoł (PSL)

Czasopismo
Krajowej Rady Izb Rolniczych
Ukazuje się raz w miesiącu.

Polska Wieś

Wydawane i redagowane na zlecenie
Krajowej Rady Izb Rolniczych przez zespół „Poradnika Rolniczego”.

Kolportaż – czasopismo dostępne razem z tygodniem „Poradnik Rolniczy”

Krajowa Rada Izb Rolniczych

ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
Tel.: (022) 623 21 65, fax (022) 623 11 55; www.krir.pl

Red. Nacz. Wojciech Petera, tel.: 0606 396 747
e-mail: wojciech.petera@wp.pl

polskawies@poradnik.net.pl

Wypowiedź wiceministra rolnictwa

Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich

Obecnie obszary wiejskie potrzebują zrównoważonego rozwoju i stabilności. Funkcje wsi ulegają zmianom, coraz mniej osób utrzymuje się z rolnictwa, a wieś dostarcza miastu oprócz żywności również atrakcyjnych przyrodniczo i kulturoowo miejsc do wypoczynku.

W tym celu wykorzystywany jest między innymi Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013. Środki pochodzące z PROW mogą być również wykorzystane na działania realizowane w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich.

Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich jest instrumentem służącym do integracji środowisk wiejskich, promocji rolnictwa, lokalnych tradycji, dziedzictwa kulturowego oraz obszarów wiejskich.

Misją Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich jest stworzenie podmiotom zaangażowanym w rozwój obszarów wiejskich przyjaznej współpracy i wymiany doświadczeń. W cały proces rozwoju obszarów wiejskich zaangażowane są struktury administracyjne na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym oraz wszystkie inne podmioty, które w sposób bezpośredni lub pośredni mają wpływ na dobre wykorzystanie instrumentów Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich ma charakter otwarty i skupia wszystkie podmioty aktywnie działające na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, które wyrażą chęć otrzymywania i przekazywania wiedzy w tym zakresie. Są to przede wszystkim: urzędy administracji rządowej zainteresowane rozwojem obszarów wiejskich, w tym instytucje odpowiedzialne za fundusze strukturalne, samorządy województw, gmin i powiatów, organizacje branżowe, organizacje społdzielcze, izby rolnicze, podmioty gospodarcze, jednostki badawczo – rozwojowe, organizacje pozarządowe działające w sektorze rolno – spożywczym oraz biorące udział w programowaniu rozwoju lokalnego, ośrodków doradztwa rolniczego, służby ochrony przyrody, lokalne grupy działania, szkoły średnie i wyższe oraz inne zainteresowane podmioty, które przyczyni-

nają się do rozwoju obszarów wiejskich i mają bezpośredni lub pośredni wpływ na lepsze wykorzystanie instrumentów służących osiągnięciu tego celu.

Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich w Polsce jest częścią Europejskiej Sieci Obszarów Wiejskich, w ramach której odbywa się współpraca pomiędzy Krajowymi Sieciami Obszarów Wiejskich utworzonymi w poszczególnych państwach członkowskich.

W ramach sieci prowadzona jest współpraca bilateralna i wielonarodowa pomiędzy sieciami państw członkowskich. Cała ta struktura wpływa bardzo korzystnie na utrzymywanie kontaktów z władzami i organizacjami o znaczeniu międzynarodowym, zaangażowanymi w rozwój obszarów wiejskich oraz wykazującymi szczególną zainteresowanie działaniami KSOW, przede wszystkim w celu ułatwienia wymiany doświadczeń oraz dobrych praktyk w ramach konkretnych sieci tematycznych.

Prace Europejskiej Sieci Obszarów Wiejskich są koordynowane przez Europejski Komitet Koordynujący Sieć Obszarów Wiejskich.

Do głównych zadań Komitetu należy określanie priorytetów i celów Europejskiej Sieci Obszarów Wiejskich, aktywizowanie sieci narodowych i wspieranie projektów współpracy międzynarodowej i międzyregionalnej oraz inicjowanie wielu projektów badawczych związanych z obszarami wiejskimi na szczeblu europejskim.

Jestem przekonany, że budowa na Polsce Sieć przysłuży się przede

wszystkim lepszemu przepływowi informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami zaangażowanymi w działania na rzecz polskiej wsi i jej mieszkańców.

Z dwuletniego już funkcjonowania KSOW możemy pochwalić się realizacją wielu udanych projektów. Były to w szczególności projekty informacyjne i promocyjne, takie jak np. wizyty studyjne, konkursy promujące dobre praktyki (konkurs pt. „Przyjazna wieś”) oraz konferencje i seminaria o zasięgu regionalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym, np. „Polityka spójności na rzecz rozwoju obszarów wiejskich” oraz seminarium, którego tematyka poświęcona była wdrażaniu projektów współpracy w ramach osi 4 LEADER – „Projekty współpracy – wymiar międzyregionalny i międzynarodowy”. Jednocześnie wydano bardzo wiele publikacji naukowych i popularyzatorskich dotyczących swym zakresem właśnie omawianego obszaru.

Celem Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich jest zbudowanie takich relacji pomiędzy partnerami sieci, które umożliwiają rzetelną wymianę informacji pomiędzy uczestnikami sieci i zarazem przyczynią się do właściwego jej przekazania bezpośrednio do mieszkańców obszarów wiejskich.

Chciałbym, aby sieć stała się także forum aktywnej wymiany dobrych praktyk, wiedzy i zdobytych doświadczeń we wdrażaniu programów i projektów służących zrównoważonemu rozwojowi obszarów wiejskich.

W Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich poprzez realizację ww. projektów pokłada się dużą nadzieję na zmianę kluczowego faktu, chociaż nie zawsze uświadamianego i właściwie rozumianego, jakim jest znaczenie spraw wiejskich w dzisiejszej Polsce oraz we współczesnym świecie.

Ufam, że pomyślana realizacja Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich dobrze będzie służyć obecnym i przyszłym pokoleniom żyjącym na wsi.

**Artur Ławniczak
Podsekretarz stanu
Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi**

Walne Zgromadzenie

Podkarpackiej Izby Rolniczej

W poniedziałek, 14 grudnia 2009 r. odbyło się VIII Walne Zgromadzenie Podkarpackiej Izby Rolniczej w Boguchwale, w którym uczestniczyło 31 delegatów. Obradom tradycyjnie przewodniczył prezes zarządu Izby Stanisław Bartman.

Prezes Stanisław Bartman rozpoczętym posiedzeniem poinformował, że będzie ono połączone z konferencją informacyjno-promocyjną na temat „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013”. Po powitaniu delegatów do Walnego Zgromadzenia wybrano Komisję Mandatowo-Skrutacyjną, Komisję Uchwał i Wniosków oraz sekretarza i protokolantów obrad. Do Komisji Mandatowo-Skrutacyjnej wybrani zostali: **Władysław Paterek, Tadeusz Owsianik, Piotr Suski, Stanisław Piekarz i Józef Walczak**. Natomiast Komisję Uchwał i Wniosków utworzyli: **Robert Pędziwiatr, Tadeusz Buczek, Roman Warzecha, Stanisław Sułkowski oraz Jan Skowroński**. Sekretarzem obrad wybrano **Wiesława Lade**, dyrektora biura Izby, a protokolantami posiedzenia zostały **Lucyna Rudny i Wiesław Składzień**, pracownicy Izby.

Prezes Bartman odczytał porządek obrad, który został przyjęty jednogłośnie. Członkowie Walnego jednogłośnie przyjęli także protokół z obrad VII Walnego Zgromadzenia Podkarpackiej Izby Rolniczej.

W dalszej części posiedzenia prowadzący obrady przedstawił informację z działalności statutowej Izby w okresie od 18 czerwca do 14 grudnia 2009 r., a dyrektor Lada omówił realizację uchwał i wniosków zgłoszonych podczas ostatniego, czerwcowego posiedzenia Walnego Zgromadzenia. Następnie delegaci podjęli uchwałę w sprawie zmian w statucie Izby oraz uchwałę w sprawie zmian w budżecie Podkarpackiej Izby Rolniczej na rok 2009. Oprócz tego członkowie Walnego jednogłośnie uchwiliły budżet Podkarpackiej Izby Rolniczej na 2010 rok.

W przerwie posiedzenia odbyła się pierwsza część dwudniowej konferencji, podczas której delegaci zapoznali się ze zmianami w dwóch pierwszych osiach PROW. Druga część konferencji odbyła się następnego dnia.

Po przerwie szkoleniowej odbyła się druga część VIII Walnego Zgromadzenia, która tradycyjnie została zdominowana przez dyskusję. Na pytania delegatów odpowiadali zaproszeni goście.

Najwięcej dyskusji wśród zebrań na sali wywołał temat płatnego doradztwa oraz brak środków na popularne na Podkarpaciu działania, m.in. gospodarstwa niskotowarowe i renty strukturalne. Wiele kontrowersji wzbudziła również kwestia odplatności za wydawanie świadectw zdrowia z tzw. biurka oraz dopłaty do krów dla gospodarstw posiadających do 10 sztuk bydła, dyskryminujące dużych hodowców.

W dyskusji jako pierwszy głos zabrał **Wiesław Kubicki**, który poinformował delegatów, że podczas ostatniego posiedzenia KRIR w imieniu Podkarpackiej Izby Rolniczej zgłoszone zostały postulaty dotyczące rozliczania tzw. młodego rolnika. Zauważono, by przyjmować również faktury za sprzęt mający więcej niż pięć lat oraz aby wprowadzić możliwość wstępowania w miejsce zmarłego współmałżonka wspólniciela gospodarstwa przy dotacjach do gospodarstw niskotowarowych oraz by podać przewidywane terminy przyjmowania wniosków na renty strukturalne i dotacje do gospodarstw niskotowarowych. Wnioskowano również, by specjalista ODR podpisywał się pod sporządzonymi przez siebie wnioskami na modernizację, mikroprzedsiębiorstwo i róznice. Wnioski te powinny być weryfikowane na szczeblu wojewódzkim, bo okazało się, że prawie 100 proc. wniosków przygotowanych przez doradców w Polsce zostało zwrócone do poprawek.

Kolejną sprawą, która wymaga zmiany przepisów była kwestia odplatności za tzw. świadectwa zdrowia świń. Hodowców trzody zbulwersował fakt, że zdarzają się przypadki, iż świadectwa te wystawiane są przez lekarzy weterynarii bez rzeczywistego przeprowadzenia badania. Prezes Bartman mówił, że nie może być tak, by świadectwa zdrowia dla trzody były wystawiane zbiurka. I deklarował, że z tym jako szef samorządu rolniczego walczę, by tak nie było. Poruszona była również kwestia zlej jakości kolczyków oraz zmiany sposobu ich nabycia. Kwestie te zebranym wyjaśniał **Marek Owsiany**, zastępca dyrektora podkarpackiej ARiMR. Dyrektor Owsiany przekazał delegatom szereg istotnych informacji związanych z różnymi działaniami wdrażanymi przez tą instytucję. Delegatów ucieszył fakt rekordowo szybkiego tempa naliczania i wypłat dopłat bezpośrednich.

Zuważając delegaci wysłuchali wystąpienia **Zygmunta Sosnowskiego** dyrektora ANRw Rzeszowie, który przedstawił stan zasobu ziemi pozostającej jeszcze do rozdysponowania w Agencji.

dokończenie na str. 4

„Wójt roku 2009”

Bronisław Węglewski, wójt gminy Buczek oraz delegat Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego do Krajowej Rady Izb Rolniczych został finalistą IX edycji konkursu „Wójt roku 2009”.

Celem konkursu organizowanego przez Redakcję Audycji Rolnych Programu 1 Telewizji Polskiej S.A. jest wyłonienie wójta, który w roku 2009 wykazał się największymi osiągnięciami w pracy na rzecz swojej gminy.

Od 17 stycznia sylwetki 10 finalistów prezentowane są na antenie TVP1. Zdobycie tytułu „Wójta roku 2009” wskaże widzowie w głosowaniu audiotele.

Głosy na najlepszego polskiego wójta można oddawać od 17 stycznia do 10 lutego 2010 roku.

Aby zagłosować na Bronisława Węglewskiego należy wysłać SMS o treści 8 pod numer 7120.

Tytuł „Wójta roku 2009” oraz nagrody w postaci dyplomu i pamiątkowej statuetki zdobędzie więc osoba, która uzyska najwięcej głosów w

WOP

Walne Zgromadzenie PIR

dokończenie ze str. 3

Dyrektor zachęcał do zakupu ziemi mówiąc, że w skali kraju tylko w województwie lubelskim można taniej niż w Podkarpackim kupić ziemię. Wspomniał o możliwości uzyskania dopłat do kredytów na zakup ziemi.

Podczas dyskusji delegaci wyraziły duże zaniepokojenie kwestią płatnego doradztwa. W związku z tym, że budżet ośrodków doradztwa w 2010 roku został zmniejszony, członkowie Walnego obawiali się, że brakujących środków doradców będą szukać w kierzeniach rolników. Tę kwestię oraz sprawę często błędnie wypełnianych wniosków przez doradców ośrodka, a też często i firm zewnętrznych zajmujących się płatnym doradztwem, wyjaśniał delegatom dyrektor PODR **Józef Wyskiel**. Do tej ostatniej kwestii w swoim wystąpieniu odniósł się również przedstawiciel Marszałka **Zbigniewa Krysa**.

Również na temat zaniżonej dotacji dla Ośrodków wypowiedział się wiceminister skarbu **Jan Bury**. Minister Bury poinformował, że w sprawie uzupełnienia budżetu dla Ośrodków Doradztwa Rolniczego nie ma dobrej informacji, ponieważ sprawa ta była omawiana w Sejmie, ale nie zakończyła się pomyślnie dla ratowania budżetu ośrodków doradztwa rolniczego w Polsce. Zdaniem posła Burego, ośrodki muszą się przeorganizować i udokumentować swoją pracę, pobierając pieniężne za wykonane wnio-

ski dla rolników. Minister wspomniał również o odpowiedzialności doradców za wykonany wniosek. Wystąpienie posła Burego zdominowało jednak temat energii odnawialnej, a więc wykorzystania potencjału polskiego rolnictwa w produkcji tej energii. Poseł mówił również o powiększaniu gospodarstw, o prywatyzacji i o większym niż dotychczas udziale rolników w spółkach hodowlanych, cukrowniowych, mleczarskich, rynkach zbożowych i elewatorach.

Temat nowych nośników energii, przetworstwa biomasy, pomocy w tworzeniu elektrowni i wspierania dobrych projektów poprawiających stan środowiska przez WFOŚiGW omówił wiceprezes rzeszowskiego Funduszu **Józef Frączek**, który zachęcał do przygotowywania odpowiednich wniosków.

Z kolei temat zmniejszania się liczby gospodarstw rolnych na Podkarpaciu przedstawiła profesor **Maria Rudy**. W ciekawym wystąpieniu opierając się na statystyce przedstawiła, jak w kolejnych, ostatnich dziesięciu latach zmniejszała się liczba gospodarstw.

Z zaproszonych gości głos zabierał również przedstawiciel wojewody podkarpackiego, dyrektor **Rafał Kumek**, doktor **Stanisław Glazar** oraz przedstawiciel rzeszowskiego TUW **Grzegorz Nowak**, który przedstawił ofertę tego Towarzystwa i zachęcał rolników do ubezpieczania się w TUW-ie.

Lucyna Rudny
Podkarpacka Izba Rolnicza

Prywatyzacja z udziałem rolników

Odkąd Ministerstwo Skarbu Państwa zapowiedziało prywatyzację hurtowych rynków rolnych rozgorzała dyskusja w jaki sposób mają zostać one przekazane w prywatne ręce.

Zdaniem samorządu rolniczego do każdej z 8 przewidzianych do sprzedaży spółek należałoby podejść indywidualnie, ponieważ aktualnie każda z nich posiada różny udział kapitałowy Skarbu Państwa i kondycję finansową.

Jak podkreślają izbowi działacze sposób sprzedaży akcji/udziałów każdego z rynków powinien być udostępniony nie tylko dla producentów i operatorów, ale również dla izb rolniczych reprezentujących zgodnie z usta-

wą o samorządzie rolniczym wszystkich rolników.

– Uważamy, że metoda wyceny tych podmiotów jest bardzo ważna i powinna być jak najbardziej korzystna dla uprawnionych. Zbywanie akcji Skarbu Państwa powinno się odbywać w długiej perspektywie czasowej z możliwością wykupu z części wypracowanego zysku oraz częściowego umorzenia udziałów na rzecz spółek.

Ponadto akcje powinny być w pierwszym okresie 10 lat niezbywalne, a po tym czasie obrót nimi ograniczony do grupy akcjonariuszy – mówi Wiktor Szmulowicz, prezes Krajowej Rady Izby Rolniczych.

WOP

Polska wieś poza TVP

Wzwiązku z usunięciem z anteny telewizyjnej programu „Dzień dobry w sobotę” Stowarzyszenie Pszczelarzy Zawodowych zaapelowało do rolników i rolniczych organizacji branżowych o skierowanie tak jak SPZ bezpośrednio na ręce prezesa zarządu Telewizji Polskiej listu protestacyjnego, ponieważ program ten był jedyną audycją polskich rolników, za której pośrednictwem mogli prezentować swoje osiągnięcia, a także mówić publicznie o truskach i problemach z jakimi boryka się polska wieś.

– Podsumowując działania TVP w tym zakresie należałoby przypomnieć, że najpierw ograniczono i zmieniono godziny emisji niedzielnego programu

Bliżej Instytutu Zootechniki

Hodowla *in vitro* zarodków ssaków

Opracowanie metod hodowli *in vitro* zarodków różnych gatunków ssaków stało się możliwe dzięki poszerzeniu wiedzy z zakresu embriologii oraz lepszemu poznaniu szczegółowych problemów dotyczących fizjologii zarodka i jego zróżnicowanego, w zależności od stadium rozwoju czy gatunku, zapotrzebowania na składniki odżywcze.

Rozwój zarodków poza organizmem wymaga warunków, które umożliwiają kolejne ich podziały prowadzące do powstania blastocysty. Warunki takie spełniają różne systemy hodowli *in vitro*. Ich efektywność jednak, zarówno w odniesieniu do zarodków zwierząt laboratoryjnych, jak i gospodarskich, jest zróżnicowana i w wielu przypadkach niezadowalająca. Jakość zarodków uzyskiwanych po zapłodnieniu i hodowli *in vitro* w porównaniu do zarodków rozwijających się w warunkach *in vivo* jest wciąż dużo niższa. Istnieje wprawdzie możliwość uzyskania rozwoju *in vitro* nawet w granicach 80%, jednak odsetek zarodków osiągających stadium moruli czy blastocysty, zachowujących jednocześnie zdolność do pełnego rozwoju *in vivo* ulega zdecydowanej redukcji. Przykładowo, w zarodkach świń w stadium blastocysty wyprodukowanych *in vitro* stwierdza się niższą, wahającą się od 58 do 139 liczbę komórek w porównaniu do 150–250 komórek w blastocystach uzyskiwanych *in vivo* oraz wyższą liczbę jader wykazujących fragmentację DNA.

W zarodkach wyprodukowanych *in vitro* obserwuje się również więcej przypadków nieprawidłowości chromosomalnych. Ponadto, zarodki hodowane *in vitro* wykazują obniżoną podatność na kriokonserwację. Po transplantacji zarodków ssaków wyprodukowanych *in vitro* obserwuje się częstsze występowanie znacznych zaburzeń rozwojowych, takich np. jak wzrost śmiertelności zarodkowej, przedłużony okres trwania ciąży i znacznie większa masa ciała potomstwa. Uważa się, że główną przyczyną obniżonej jakości zarodków uzyskiwanych *in vitro* są wciąż suboptimalne warunki hodowli.

Pierwsze udane próby hodowli *in vitro* zarodków ssaków przeprowadzone zostały przez Hammonda w 1949 roku. Pozwalały one na prowadzenie hodowli zarodków mysich od stadium 8 komórek do blastocysty przy użyciu roztworu fizjologicznego z dodatkiem żółtka jaja. W późniejszych badaniach (Whitten, 1956) opracowano pierwszą pożywkę przeznaczoną do hodowli zarodków mysich opartą na albuminie surowicy. Biało w postaci albuminy surowicy zawiera aminokwasy wykorzystywane przez zarodki jako źródło energii oraz zapewnia równowagę osmotyczną i stabilne pH pożywki (Bawister, 1995). Zarodki innych gatunków ssaków okazały się znacznie bardziej wymagające i rozwijały się w pożywkach o bardziej złożonym składzie chemicznym. Stosowano między innymi współutowanie zarodków z różnymi rodzajami komórek somatycznych, np. komór-

kami nablonka jajowodu, komórkami ziarnistymi pęcherzyka jajnikowego, fibroblastami płodowymi czy też komórkami wątroby szczura.

Generalnie uważa się, że rozwój zarodka *in vitro* zależy od jego gatunku oraz osiągniętego stadium rozwoju. Opracowując zatem metody hodowli zarodków różnych gatunków ssaków należy uwzględnić różnice gatunkowe w fizjologii zarodka oraz zróżnicowane, w zależności od stadium rozwoju, zapotrzebowanie na związkę odżywczą.

Obecnie do hodowli zarodków ssaków najczęściej stosuje się pożywki o ściśle określonym składzie chemicznym, zawierające, oprócz soli i białka, związki energetyczne, takie jak glukoza, mleczan wapnia, pirogronian czy aminokwasy. Optymalny zakres pH pożywek wahaje się w granicach 7,2 do 7,4 a osmolowość 276 do 316 mOs. Hodowle zarodków prowadzi się w atmosferze 5% CO₂ w powietrzu lub w mieszaninie gazowej o składzie: CO₂, O₂, N₂. Czas hodowli wynosi od 1 do kilku dni.

Hodowla zarodków *in vitro* wykorzystywana jest głównie w badaniach doświadczalnych jako metoda oceny zarodków poddawanych zabiegom biotechnologicznym, m.in. takim jak klonowanie, transgenia czy kriokonserwacja, jak też w kompleksowej technologii pozaustrojowej produkcji zarodków.

Barbara Gajda
Instytut Zootechniki
– PIB w Krakowie

Spotkanie opłatkowe

Andrzej Górczyński, członek zarządu Krajowej Rady Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego w niedzielę 17 stycznia uczestniczył w Buczkach w spotkaniu opłatkowym śródlisk wiejskich z księdzem arcybiskupem **Władysławem Ziółkiem**, metropolitą łódzkim. Spotkanie poprzedziła uroczysta msza

święta w intencji rolników celebrowana przez księdza arcybiskupa w kościele pod wezwaniem Świętego Jana Chrzciciela w Buczkach. Następnie uczestniczący w uroczystości rolnicy na czele z **Arturem Ławniczką**, podsekretarzem stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, duchowieństwo oraz przedstawiciele samorządu rolniczego, admis-

nistracyjnego i organizacji rolniczych udali się do Zespołu Szkół, gdzie mogli zobaczyć jasełka przygotowane przez najmłodszych mieszkańców Buczka oraz posmakować potraw regionalnych przygotowanych przez działające na terenie gminy koła gospodyń wiejskich.

Organizatorem uroczystości było Duszpasterstwo Rolników Archidiecezji Łódzkiej oraz lokalne władze samorządowe.

WOP

**X MIĘDZYNARODOWE TARGI
FERMA BYDŁA**

SALON WOZÓW PASZOWYCH
I MASZYŃ DO ZBIORU I KONSERWACJI PASZ

26-28 lutego 2010 r.
Poznań - Arena

IMPREZY TOWARZYSZĄCE:

- Forum Hodowli Bydła
- Konferencja „Pasze Objętościowe – Najważniejsze w żywieniu Bydła”
- ŚWIAT MLEKA, MASŁA I SERÓW
– stoisko degustacyjne

Każdego dnia atrakcyjne nagrody w KONKURSIE dla ZWIEDZAJĄCYCH

Dofinansujemy Twój przyjazd!
Zadzwoni 061/ 843 26 13

Miejsce Targów: Hala Arena w Poznaniu, ul. Wyspiańskiego 33
ORGANIZACJA: TARGIFERMA Sp. z o.o., tel. 061/ 843 26 13, 656 79 05, fax 061/ 843 38 05
Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka
Polski Związek Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego

Szczegóły na www.targifarma.com.pl

Grupy producentów rolnych organizują się w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (DzU Nr 88, poz. 983, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 kwietnia 2008 r. w sprawie wykazu produktów i grup produktów, dla których mogą być tworzone grupy producentów rolnych, minimalnej rocznej wielkości produkcji towarowej oraz minimalnej liczby członków grupy producentów rolnych (DzU Nr 72, poz. 424). Pomoc grupom producentów rolnych przyznawana jest zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 kwietnia 2007 r. w sprawie szczególnych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Grupy producentów rolnych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (DzU Nr 81, poz. 550 oraz z 2008 r. Nr 72, poz. 425).

W2008 r. weszły w życie następujące przepisy ułatwiające działalność grup producentów rolnych:

- 1) nowe rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 kwietnia 2008 r. w sprawie wykazu produktów i grup produktów, dla których mogą być tworzone grupy producentów rolnych, minimalnej rocznej wielkości produkcji towarowej oraz minimalnej liczby członków grupy producentów rolnych;
- 2) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 kwietnia 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Grupy producentów rolnych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013;
- 3) ustanowienie z dnia 25 lipca 2008 r. o zmianie ustawy – Prawo spółdzielcze (weszła w życie 25 września 2008 r.);
- 4) obniżenie z dziesięciu do pięciu liczb osób fizycznych, które mogą założyć spółdzielnię, ale tylko w celu utworzenia grupy,

- minimalna liczba członków spółdzielni produkcji rolnej i grup producentów rolnych prowadzonych jako spółdzielnie, może wynosić pięć osób,
- statut może przewidywać wyższą minimalną liczbę członków,
- w takiej spółdzielni, w której ponadto jest do 10 osób fizycznych, nie trzeba mieć rady nadzorczej, ale można ją powołać;

- 4) ustanowienie z dnia 23 października 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych (weszła w życie 8 stycznia 2009 r.)

Wprowadzono nowe minimalne wysokości kapitałów zakładowych spółek kapitałowych:

- dla spółki z ograniczoną odpowiedzialnością – 5000 złotych (było 50 000 zł),
- dla spółki akcyjnej – 100 000 zł (było 500 000 zł).

Dzięki temu spółkę z.o.o., w tym grupę producentów rolnych, będzie łatwiej założyć, gdyż potrzebny do tego będzie dziesięciokrotnie mniejszy kapitał. Warto zauważyć, że przedmiotem wkładu nie musi być gotówka, może to być także wkład nie pieniężny, np. grunt.

Ponadto łatwiej będzie prowadzić spółki już założone – spółki o minimalnym kapitale zakładowym często stawały wobec sytuacji, w której nie mogły np. umorzyć udziałów wspólnika, gdyż wtedy wysokość kapitału zakładowego spadłaby poniżej ustawowego minimum. Warto również dodać, że możliwe będzie wznowienie działalności przez spółki, które działały za czasów obowiązywania Kodeksu handlowego, a które z różnych powodów nie były w stanie podwyższyć kapitału zakładowego do 50 000 zł i się rozwiały. Reasumując, zmniejszenie kapitału zakładowego spółek z.o.o. pozytywnie wpłynęło na zwiększenie dostęp-

pomoc przez okres 5 kolejnych lat od dnia zarejestrowania. Pomoc jest przyznawana w celu ułatwienia tworzenia i działalności administracyjnej m.in. do celów przygotowania produktów do sprzedaży. Ponadto, ARiMR dopłaca do kredytów zaciągniętych przez grupy na realizację inwestycji w rolnictwie i przetwórstwie produktów rolnych (linia kredytowa nGP).

Od czasu wejścia w życie ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw zarejestrował się 566 grup producentów rolnych, jednak w tym samym czasie z rejestrów marszałków województw wykreśliło się 68 z nich. W roku 2009 zarejestrowano 121 grup, a wykreślono 16. Obecnie w rejestrach urzędów marszałkowskich wpisanych jest **498 grup producentów rolnych**.

Najwięcej grup producentów rolnych powstało w wojewódz-

ściach zorganizowanych w 101 grupach. Również duże są grupy producentów ziarna zbóż i nasion roślin oleistych, ziarna zbóż – 54, nasion roślin oleistych – 42.

Producenci drobiu utworzyli 84 grupy, mleka – 24, ziemniaków – 13, bydła – 12, liści tytoniu – 11, w pozostałych branżach zorganizowanie jest bardzo małe.

Od czasu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej (1 maja 2004 r.) obserwujemy stały wzrost rejestrujących się grup. Rekordowy pod tym względem był rok 2008 r. w którym do rejestrów marszałków wpisało się 158 grup.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniu 26 maja 2008 r. powołał Zespół do spraw przeglądu regulacji prawnych dotyczących grup producentów rolnych i ich związków oraz spółdzielczości rolniczej. Na spotkaniach Zespołu poruszane są następujące tematy:

0 grupach producentów rolnych

ności tej formy dla grup producentów rolnych.

O wsparcie (pomoc finansową) mogą ubiegać się grupy producentów rolnych wpisane do rejestru grup producentów rolnych prowadzonego przez marszałka województwa.

Wsparcie w ramach działania „Grupy producentów rolnych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 udziela się w postaci zryczalutowej pomocy w formie rocznych rat przez okres pierwszych pięciu 12-miesięcznych okresów prowadzenia działalności przez grupę liczących od dnia dokonania wpisu grupy producentów rolnych do rejestru przez marszałka województwa właściwego dla miejsca siedziby grupy. Pomoc naaliczana jest na podstawie rocznej wartości netto przychodów ze sprzedaży produktów lub grup produktów wytwarzonych w gospodarstwach członków grupy.

Grupy producentów rolnych, w ramach działania „Grupy producentów rolnych” w PROW 2007–2013, otrzymują z Agencji jednorazową

twach: wielkopolskim (88 grup), dolnośląskim (72 grupy), kujawsko-pomorskim (67 grup).

Grupy producentów rolnych są najczęściej zakładane przez producentów ziarna zbóż i nasion roślin oleistych, świń oraz drobiu. Najwięcej producentów skupionych jest w grupach producentów tytoniu (13 377 członków), świń (3667), ziarna zbóż i nasion roślin oleistych (1557). Łącznie we wszystkich grupach producentów rolnych w Polsce jest 21 934 członków. Najczęściej wybieraną formą prawną przez grupy producentów rolnych jest spółka z.o.o., aż 62% wszystkich grup działa właśnie w tej formie, 27% to spółdzielnie, pozostałe to zrzeszenia i stowarzyszenia.

Najsłabiej pod względem zorganizowania w grupy producentów rolnych wypadają województwa: świętokrzyskie, łódzkie i małopolskie, gdzie liczba grup jest mniejsza.

Jeśli chodzi o stan zorganizowania grup producentów rolnych w branżach, licznie reprezentowana jest branża świńska, producenci

1) wprowadzenie mechanizmu zaliczkania na początek działalności, wymuszone brakiem pieniędzy na rozpoczęcie działalności grupy,

2) przyspieszenie zwrotu podatku VAT do 14 dni – tak aby grupa producentów rolnych była traktowana jak gospodarstwa indywidualnych rolników,

3) rozszerzenie zakresu kredytu nGP, tak aby można go było przeznaczyć na wykup udziałów, wejście kapitałowe oraz zakup przedsiębiorstw,

4) poręczenie transakcji przez ARiMR do wyższych kwot niż obecne,

5) w ramach zmian PROW 2007–2013, wysłanych do Komisji Europejskiej w październiku 2008 r., w działaniu „Zwiększenie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej” wprowadzono pierwszeństwo dla grup w uzyskiwaniu pomocy, która wynosi 50% zwrotu kosztów poniesionych przez grupę w procesie przetwórstwa produktów.

Mirosława Miłosławska-Kozak

0 dofinansowanie doradztwa

Opolscy rolnicy powinni złożyć wnioski o doradztwo dofinansowane w ramach PROW 2007–2013 – apeluje opolska Izba Rolnicza. Wnioski przyjmują regionalny oddział Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. – Pieniądze do wykorzystania jest dużo, ale jeśli się nie pospieszymy, rolnicy z innych województw mogą wykorzystać całą pulę – mówi Prezes Izby **Herbert Czaja**.

Rolnik powinien zadeklarować, jaką instytucję będzie świadczyła usługi, czy to będzie Izba Rolnicza, Ośrodek Doradztwa Rolniczego lub firma prywatna, nie musi natomiast wykorzystywać tych pieniędzy.

– Najważniejsze, żeby zgłosić zainteresowanie tymi usługami, bo wówczas na Opolszczyźnie może trafić więcej pieniędzy. Do wykorzystania jest równowartość 1500 euro na każdego rolnika – mówi Herbert Czaja, prezes Izby rolniczej w Opolu.

Proporcje dofinansowania kształtuje się na poziomie 20 pro-

cent wkładu rolnika, a 80 procent pokrywa Unia Europejska. Okazuje się, że takie doradztwo może mieć decydujące znaczenie dla rozwoju gospodarstw. Przykładowo, rolnik może wcześniej się dowiedzieć, czy jego gospodarstwo będzie spełniało Zasady Wzajemnej Zgodności (cross-compliance).

– Usługi doradcze pozwolą również określić, jak gospodarstwo poradzi sobie na rynku oraz czy ma szansę na objęcie systemem dopłat – wyjaśnia Herbert Czaja.

Dostęp do wsparcia w ramach działania mają beneficjenci, którzy w roku poprzedzającym rozpoczęcie wykonywania usługi uzyskali płatności bezpośrednie. Szczegółowe warunki, jakie muszą spełniać instytucje i podmioty świadczące usługi doradcze w ramach działania, zostaną określone przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Izba Rolnicza w Opolu

Przetestuj Versu. Doznań nowych wrażeń.

AGCO Sp. z o.o.
ul. Poznańska 5, 62-021 Paczkowo, tel. 61 662 90 50, fax. 61 662 90 58
www.valtra.pl

O szczegółowy pyta dealer w swoim rejonie zamieszkania:
AGRARADA, Brzezimierz, Tel. 71 39 22 194; Agripel, Pelpin, Tel. 58 536 16 61; Agromet, Gniewkowo, Tel. 52 355 80 62; Agrona Olsztyń, Olsztyń, Tel. 89 537 53 00; Agronom, Jasionka, Tel. 83 355 14 22; Agropasz, Włoszczowa, Tel. 41 394 24 54, 608 693 578; Agro-Jurek, Sulechów, Tel. 12 387 00 90, 515 101 311; ANDERWALD, Kadłub, Tel. 77 463 37 70; BM Danex, Rogoźnice Wielkie, Tel. 86 279 15 65; Diesel Motor, Złotów, Tel. 67 263 32 92; EXPORT-IMPORT Halińka Kanina, Walcz, Tel. 67 250 07 30; MIHG, Pyrzycy, Tel. 91 570 38 04; MT Agro, Stara Dąbrowa, Tel. 59 811 34 20; Progress-Chem, Zamość, Tel. 84 627 12 77, 603 090 886; ROL-BUD, Głuchów, Tel. 603 333 777; ROL-MAX, Chojęcin Szum, Tel. 603 221 131; ROL-MECH, Dubicze Osoczne, Tel. 85 686 44 63

AGCO Sp. z o.o. rozbudowuje sieć sprzedaży VALTRY w Polsce. Zapraszamy do współpracy!

Valtra jest marką o światowym zasięgu, należącą do AGCO.

Wraz z początkiem bieżącego roku, 1 stycznia weszły w życie nowe przepisy – ważne z punktu widzenia obywateli.

1. Dodatkowe urlopy macierzyńskie

Od nowego roku wszystkie mamy mogą dłużej opiekować się swoim dzieckiem. Od 1 stycznia 2010 r., obecny 20-tygodniowy urlop można wydłużyć o co najmniej 2 tygodnie. Dłuższy urlop nie jest obowiązkowy – można go otrzymać na wniosek pracownika. Pracodawca nie może odmówić podpisania takiego wniosku. W przypadku, gdy mama urodzi np. bliźnięta, dodatkowy urlop wyniesie 3 tygodnie.

organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz niektórych innych ustaw.

4. Wzrośnie płaca minimalna

Od nowego roku wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę wzrosła do 1317 zł. Dotychczas płaca minimalna wynosiła 1276 zł.

Nową kwotę wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę zapisano w obwieszczeniu Prezesa Rady Ministrów z 24 lipca 2009 r.

na skorzystać w przypadku obrotów osiąganych już w 2009 r.

8. Darmowy Dziennik Ustaw w wersji elektronicznej

Od 1 stycznia 2010 r. funkcjonuje oficjalny urzędowy dziennik aktów prawnych, dostępny przez Internet. Rządowe Centrum Legislacji zapewnia bezpłatny wgląd i pobranie ze swoich stron internetowych Dziennika Ustaw i Monitora Polskiego. Darmowy Dziennik Ustaw i Monitor Polski w formie elektronicznej będzie udostępniany także przez organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego.

Możliwość bezpłatnego oglądania w Dzienniku Ustaw i Monitorze Polski zapisano

Nowe formy wsparcia dla uczniów zawarto w nowelizacji ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

11. Większa ochrona społeczeństwa przed hazardem

Od 1 stycznia 2010 r. wprowadzony został zakaz urządzania gier naautomatach poza kasynami (do wyjaśnienia zezwoleń). Zakaz obejmuje salony gier, automaty o niskich wygranych i wideoloterie. Nowe przepisy umożliwiają także skuteczne respektowanie zakazu udziału w grach osób poniżej 18 roku życia oraz wprowadzają dodatkowe limity lokalizacyjne dla kasyn gry.

85 528 zł, a kwota zmniejszająca podatek – 556,02 zł. Obniżka PIT oznacza, że w kieszeni obywateli pozostało 8 mld zł.

Obniżka podatku PIT została zapisana w ustawie o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Ulggi w PIT w 2010 r.

W 2010 r., tak jak w roku poprzednim, w rocznym zeznaniu podatkowym można odpisać ulgi na Internet w wysokości 760 zł. Aby skorzystać z odpisu, wymagane są faktury VAT od dostawcy usług internetowych. Podatek dochodowy będzie można zmniejszyć także o wydatki na utrzymanie dzieci. Do odpisania będzie możliwe 92,67 zł miesięcznie, natomiast w przy-

Co zmieniło się po 1 stycznia 2010 r.

Od 1 stycznia 2010 r. z jednego tygodnia urlopu może także skorzystać tata dziecka. Urlop ojcowski trzeba będzie wykorzystać przed ukończeniem pierwszego roku życia dziecka. Wniosek w sprawie urlopu tata dziecka musi złożyć u pracodawcy nie później niż na siedem dni przed rozpoczęciem urlopu. Od 2012 r. ojcowie będą mogli skorzystać z dwóch tygodni urlopu.

Zmiany dotyczące urlopów macierzyńskich i ojcowskich znajdują się w ustawie o zmianie ustawy - Kodeks pracy.

2. Darmowy dowód osobisty

Od 1 stycznia 2010 r. zniesiona została opłata za wydanie dowodu osobistego. Dotychczas za otrzymanie dokumentu tożsamości trzeba było zapłacić 30 zł. Według szacunków, zniesienie tych opłat zmniejszy dochody budżetu państwa o około 35 mln zł.

Zniesienie opłat za wydanie dowodu osobistego zostało zapisane w nowelizacji ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych.

3. Niższe opłaty na OFE

Opłata od składki emerytalnej, pobierana przez Otwarty Fundusz Emerytalny (OFE), została obniżona z obecnych 7 proc. do 3,5 proc. Ponadto, dzięki nowym przepisom opłaty za zarządzanie aktywami funduszy nie będą rosły po osiągnięciu kwoty 45 mld zł aktywów. Obecnie takiego limitu nie ma. Zmiana przepisów spowoduje wyższe emerytury dla ubezpieczonych.

Zmniejszenie opłaty na OFE zostało zapisane w nowelizacji ustawy o

5. Większe zasiłki dla osób bezrobotnych

Od 1 stycznia 2010 r. zasiłek dla osób bezrobotnych został podniesiony i przez pierwsze trzy miesiące wynosi 717 zł. Przez kolejne miesiące będzie to 563 zł. Dotychczas zasiłek dla osób bezrobotnych był stały i wynosił 575 zł. Nowe kwoty zasiłku otrzymają wyłącznie te osoby bezrobotne, które zarejestrowały się po 1 stycznia 2010 r.

Większe zasiłki dla osób bezrobotnych zapisano w nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia w instytucjach rynku pracy.

6. Świadczenie pielęgnacyjne dla większej liczby osób

Od nowego roku otrzymanie świadczenia pielęgnacyjnego jest niezależne od osiąganych dochodów. Dotychczas skorzystanie ze świadczenia zależało od poziomu dochodowego, który nie mógł przekroczyć 583 zł na osobę w rodzinie. Dzięki nowemu rozwiązaniu ze świadczenia będzie mogła skorzystać większa liczba osób. Świadczenie pielęgnacyjne wynosi 520 zł miesięcznie.

Zmiany dotyczące świadczeń zapisano w nowelizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych.

7. Zwolnienia z VAT

Od 1 stycznia 2010 r. limit obrotów pozwalający nie płacić podatku VAT został podwyższony do 100 tys. zł. Dotychczas podatnicy mogli nie płacić VAT-u, jeśli ich obroty nie przekroczyły poziomu 50 tys. zł. Z podwyższonego limitu będzie moż-

sano w nowelizacji ustawy o ogłoszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych.

9. Elektroniczne postępowanie upominań e-sąd

Od nowego roku funkcjonuje elektroniczne postępowanie upominań e-sąd, jako nowa forma dochodzenia roszczeń pieniężnych. Jest to rozwiązanie nowoczesne, stosowane za granicą, tańsze od tradycyjnego, a przede wszystkim szybsze. Zakłada się, że elektroniczne postępowanie obejmie najczęściej sprawy niezbyt skomplikowane, np. o niezapłacone rachunki za gaz, prąd, telefon itp. Rocznie e-sąd będzie rozpatrywać nawet milion spraw. Oznacza to odciążenie sądów od rozpatrywania drobnych spraw, które nie wymagają przeprowadzenia postępowania dowodowego.

Rozwiązania dotyczące e-sądu zostały zapisane w nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego.

10. Wsparcie dla uczniów powracających do kraju

Od nowego roku funkcjonują nowe formy wsparcia dla uczniów powracających do polskiego systemu edukacji oraz dla cudzoziemców uczęszczających do polskich szkół. Nowe przepisy przewidują dodatkowe wejście z językiem polskim dla uczniów nieznających go w stopniu umożliwiającym korzystanie z nauki. Dla uczniów przewidziane są także dodatkowe zajęcia wyrównawcze z większością przedmiotów.

Nowe zasady dotyczące urządzania gier zostały zapisane w ustawie o grach hazardowych.

12. Więcej formularzy PIT wysyłanych przez Internet

Od nowego roku możliwe jest składanie drogą elektroniczną zeznań PIT-36, PIT-36L, PIT-37, PIT-38, PIT-39 za rok podatkowy 2009, bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym. Obecnie drogą elektroniczną można jedynie składać formularz PIT-37.

Rozwiązania dotyczące składania zeznań drogą elektroniczną zapisano w nowelizacji rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie struktury logicznej deklaracji i podań, sposobu ich przesyłania oraz rodzajów podpisu elektronicznego, którymi powinny być opatrzone.

Ponadto w 2010 r. obywatele będą mogli skorzystać z następujących rozwiązań:

W 2010 r. rozliczanie PIT za 2009 r. według obniżonych stawek

W 2010 r. osoby fizyczne mogą rozliczać się za zeszły rok zgodnie z obniżoną skalą podatku PIT. Obowiązują dwie stawki podatkowe: 18- i 32-procentowa. Próg podatkowy wynosi

padku całego roku będzie to 1 112 zł. Z obowiązującej już ulgi w PIT będzie można skorzystać również w wypadku oszczędzania w kasie mieszkaniowej. Odpis wyniesie maks. 30 proc. poniesionych wydatków, ale nie więcej niż 11 340 zł.

Ponadto, tak jak w 2009 r., ulgę w PIT będą mogły wykorzystać osoby niepełnosprawne, odliczając wydatki na rehabilitację, np. na zabiegi rehabilitacyjne, pobyt w sanatorium lub zakładzie opiekuńczo-leczniczym. Aby odpisać ulgę, potrzebna będzie decyzja o przyznaniu renty z tytułu całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy z powodu niepełnosprawności lub zaświadczenie o niepełnosprawności.

W 2010 r. nauczyciele otrzymają kolejne podwyżki

W trakcie rozmów ze związkami zawodowymi uzgodniono wzrost pensji nauczycieli o 7 proc. od 1 września 2010 r. Do połowy 2010 r., po analizie sytuacji budżetowej zostaną podjęte decyzje o wzroście wynagrodzeń nauczycieli o dodatkowy 1 proc., czyli z 7 do 8 proc.

Przeciętne wynagrodzenie nauczycieli we wrześniu 2010 r. będzie wyższe o 30 proc. od wynagrodzenia z roku 2007, a najmłodsi nauczyciele otrzymywać będą o prawie 60 proc. wyższą pensję. Podwyższanie płac nauczycieli będzie kontynuowane także w 2011 r. w wysokości zależnej od sytuacji budżetowej. Większe pensje dla nauczycieli zapisano w ustawie budżetowej na 2010 r.

Od marca do maja 2010 roku Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu przeprowadzi na zlecenie KRUS drugą część programu badań słuchu u 7-letnich dzieci. Badania będą realizowane na obszarach wiejskich w dziewięciu województwach Polski Zachodniej. Program realizowany pod kierunkiem KRUS i finansowany bez udziału środków budżetowych jest działaniem bezprecedensowym w skali międzynarodowej. Służy wczesnemu wykryciu zaburzeń słuchu u dzieci w okresie ich najbardziej dynamicznego rozwoju psychochorywczego. Umożliwia efektywne wdrożenie leczenia i rehabilitacji oraz działań profilaktycznych, które mogą złagodzić lub usunąć różnego rodzaju zaburzenia i dysfunkcje,

KRUS dzieciom

a tym samym daje dzieciom wiejskim równie szanse rozwoju.

Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, dr inż. **Henryk Smolarz**, zawarł porozumienie z Instytutem Fizjologii i Patologii Słuchu w Warszawie dotyczące kontynuacji programu badań przesiewowych słuchu u dzieci z I klas szkół podstawowych.

W 2008 roku analogiczne badania audiometryczne zrealizowano na zlecenie Kasy w siedmiu województwach na „Ścianie Wschodniej”. Objęły ok. 97 000 dzieci w wieku wcze-

snoszkolnym. Wyniki przeanalizowane w Instytucie Fizjologii i Patologii Słuchu potwierdziły niepokojącą skalę problemu, jakim są zaburzenia słuchu i/lub mowy wśród dzieci wiejskich. Wykryto je w różnym zakresie u co piątego dziecka, tj. u ponad 87% ogółu dzieci w wieku 7–10 lat, zamieszkałych na obszarze objętym programem.

Na uwagę zasługuje to, że unikatowy program badań słuchu cieszył się wielkim zainteresowaniem szkół i

rodziców, a dzieci ze wskazaniem do specjalistycznego leczenia otrzymały kontakt do placówek medycznych na terenie ich województwa lub propozycję skorzystania z opieki medycznej i rehabilitacyjnej w placówkach Instytutu Fizjologii i Patologii Słuchu.

W początkach 2010 r. badaniemi słuchu będą objęte dzieci w wieku wczesnoszkolnym, zamieszkałe w gminach wiejskich i małych miastach z województw: dolnośląskiego, kujawsko-pomorskiego, lubuskiego, łódzkiego, opolskiego, pomorskiego,

wielkopolskiego, śląskiego i zachodniopomorskiego.

Program badań sfinansuje z własnych środków Fundusz Składkowy Ubezpieczenia Społecznego Rolników i Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu. Realizatorem i koordynatorem programu jest Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niesłyszących i Niedosłyszących „Człowiek-Człowiekowi”.

Warunkiem poddania dziecka badaniu jest pisemna zgoda jego rodziców/opiekunów prawnych. Stowarzyszenie SPONIN uruchomiło na swojej stronie www.sponin.org.pl serwis dedykowany programowi.

Źródło: KRUS

SEZON WIOSENNY ROZPOCZYNAMY W KIELCACH

AGROTECH

XVI Międzynarodowe Targi Techniki Rolniczej

Targi Kielce

12-14.03.2010, Kielce

Agrotech 2010:

- 500 firm z 13 krajów
- 40 000 m² powierzchni wystawienniczej
- 35 000 zwiedzających - rolników i specjalistów
- 200 modeli ciągników rolniczych
- 800 maszyn i urządzeń do prac polowych

Największa w Polsce Oferta Sprzętu i Maszyn dla Rolnictwa

Targi Kielce, ul. Zakładowa 1, 25-672 Kielce, www.targikielce.pl
Informacje o targach - Dyrektor Projektu, Kamil Perz,
tel. 041 365 12 30, fax 041 365 13 10, e-mail: agrotech@targikielce.pl

www.agrotech.pl

UGmax a plon roślin uprawnych

5-letnie wyniki badań wpływu UGmax Użyźniacza Glebowego na plonowanie roślin

Karolina Frąckowiak-Pawlak

Katedra Chemii Rolnej i Biogeochemii Środowiska
Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Badania naukowe prowadzone w latach 2005–2009 miały na celu ocenę wpływu UGmax Użyźniacza Glebowego na plony roślin uprawnych, zarówno w pierwszym roku stosowania preparatu, jak i na stanowiskach, gdzie glebę traktowano UGmax w kolejnych 5 latach.

Niezależnie od warunków glebowych, pogodowych oraz liczby kolejnych sezonów wegetacyjnych stosowania UGmax na danym stanowisku, Użyźniacz Glebowy przyczynił się do wzrostu plonowania roślin. Pszenica ozima reagowała wzrostem plonu ziarna na aplikację UGmax średnio o 18,28%. W miejscowości Kicin, gdzie Użyźniacz stosowano na tych samych poletkach doświadczanych przez 5 lat, przyrost plonu pszenicy ozimej w piątym roku wyniósł 33% w stosunku do kontroli bez UGmax.

W największym stopniu Użyźniacz Glebowy wpłynął na przyrost plonu nasion łubinu białego – ok. 29% w stosunku do kontroli oraz bulw ziemniaków jadalnych – 29,5%. Zauważać należy, że średni przyrost masy bulw ziemniaków wyniósł 12 t/ha uzyskując poziom plonu 53,13 t/ha, gdzie średnie dla Polski plony wg GUS za rok 2008 wyniosły 19,1 t/ha.

Plon korzeni buraków cukrowych wzrósł pod wpływem stosowania UGmax o ok. 20%. Dodatkowo, niezależnie od roku, spowodował również wzrost poziomu polaryzacji cukru.

Analizując wpływ UGmax na rośliny uprawne i glebę zauważać można, że aplikacja omawianego preparatu wpływa na wzrost plonu roślin, na zwiększenie zawartości składników pokarmowych w glebie oraz poziomu próchnicy aktywnej. Stosowanie Użyźniacza Glebowego rokrocznie potęguje korzystne działanie, w szczególności na glebach słabszych, gdzie odbudowa żywiości wymaga czasu.

Reasumując uzyskane wyniki na przestrzeni pięciu sezonów wegetacyjnych stwierdzić można, że UGmax firmy Bogdan wpływa korzystnie na plon roślin uprawnych zwiększąc przy tym istotnie opłacalność upraw.

Średnie plony dt/ha UP Poznań w latach 2005–2009 r.

	pszenica ozima	burak cukrowy	łubin biały	ziemniaki jadalne	rzepak ozimy*	kukurydza na ziarno*
kontrola	47,6	564,4	25,6	410,4	33,4	91,4
z UGmax	56,3	676,3	33,1	531,3	38,9	104,8
przyrost plonu %	18,28	19,83	29,30	29,46	16,47	14,66

* doświadczenia prowadzone w latach 2005–2008

Więcej informacji na temat UGmax można uzyskać na stronie www.ugmax.pl

NATURA food

III DNI NATURALNEJ ŻYWNOŚCI
15-17.10.2010 Łódź

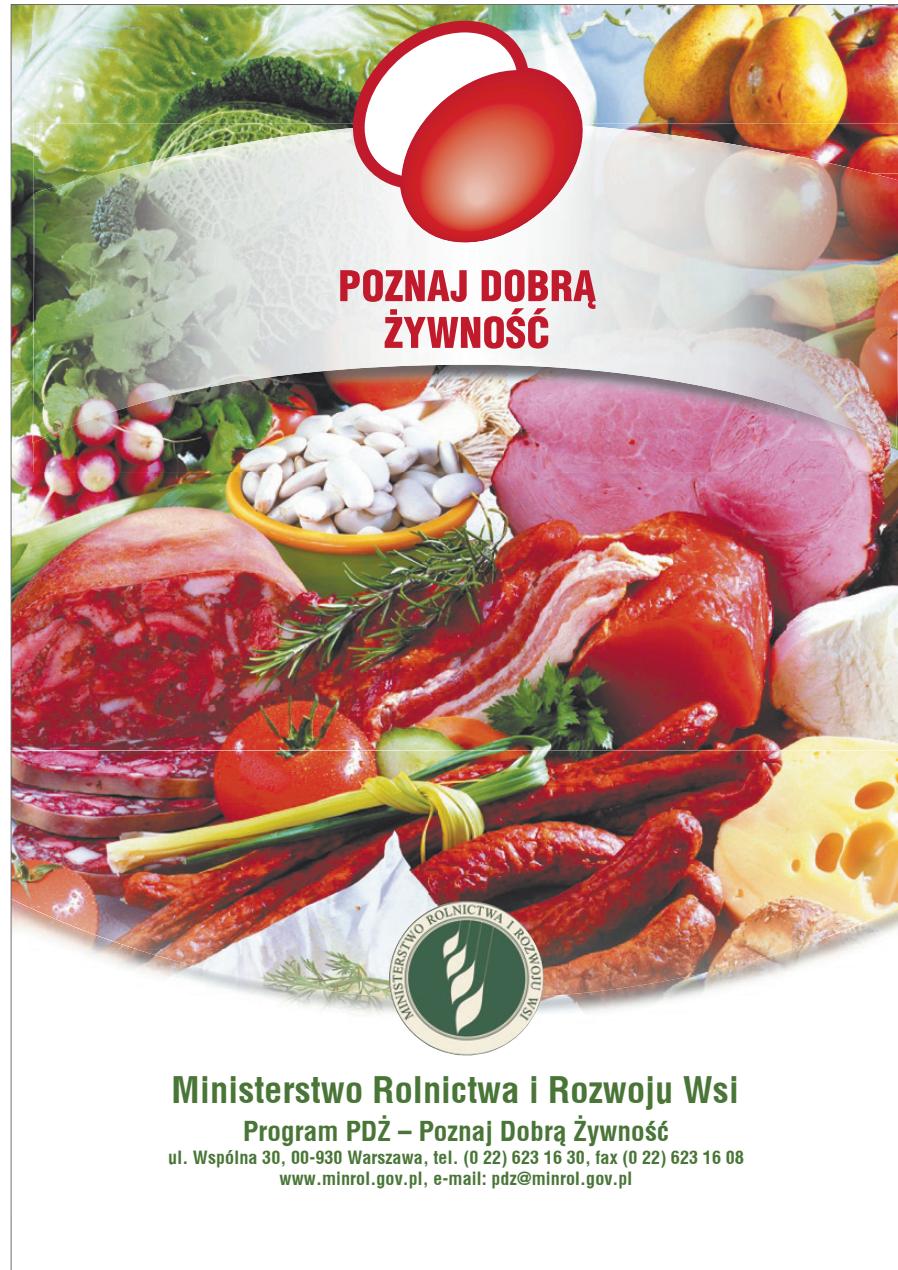
Najważniejsza impreza żywności ekologicznej w Polsce

www.naturafood.pl

Patronat honorowy: Marszałek Województwa Łódzkiego:

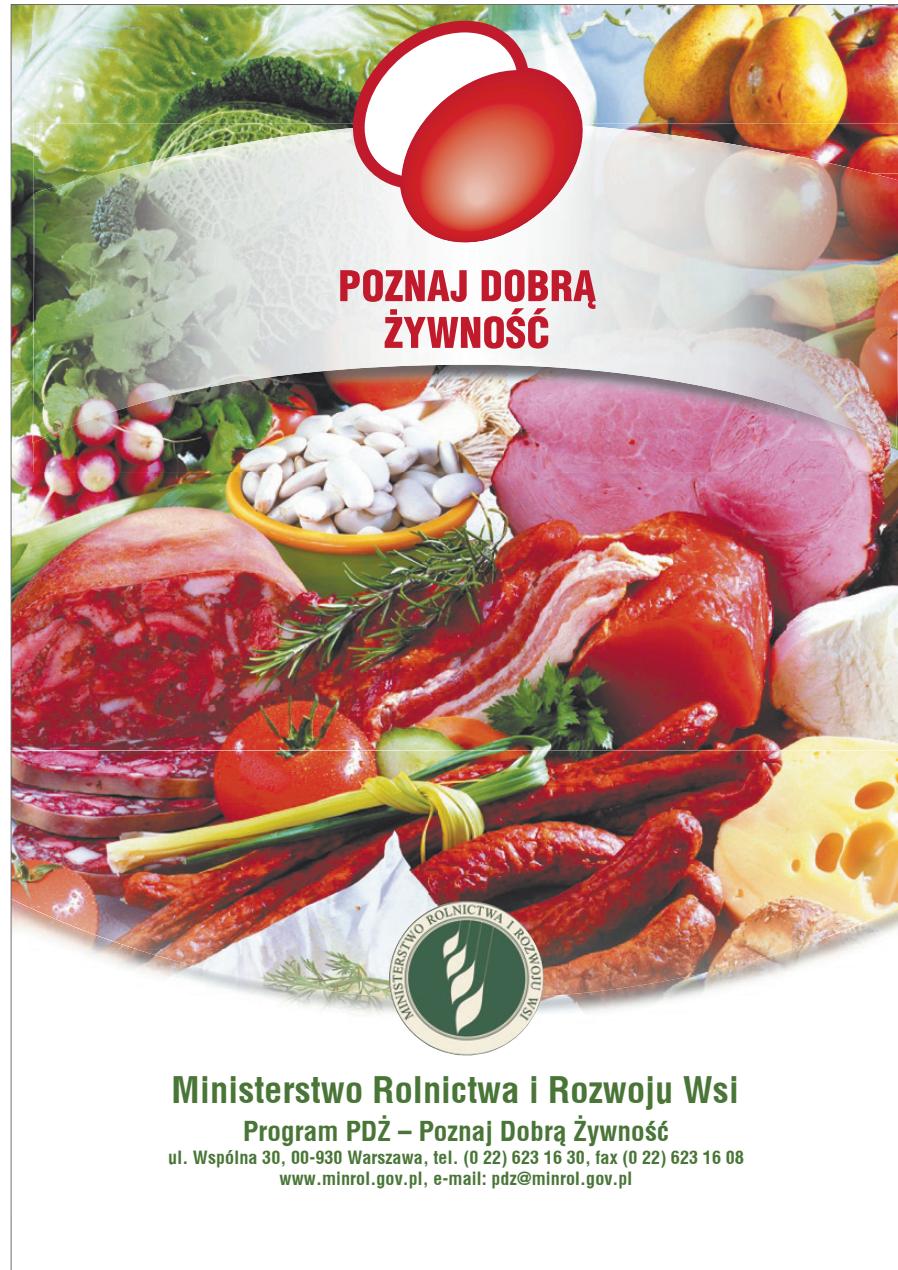
Organizator:

Międzynarodowe Targi Łódzkie
ul. Wólczańska 199,
90-531 Łódź
tel. 42 638 62 74

POZNAJ DOBRĄ ŻYWNOŚĆ

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Program PDŻ – Poznaj Dobrą Żywność
ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa, tel. (0 22) 623 16 30, fax (0 22) 623 16 08
www.minrol.gov.pl, e-mail: pdz@minrol.gov.pl

**Centrala Nasienna Sp. z o.o.
w Sieradzu**

Zamówienia przyjmowane są pod numerami telefonów:
98-200 Sieradz, ul. POW 30
(0-43) 827-13-31 lub (0-43) 822-43-57
Filia 98-100 Łask, ul. Żeromskiego 74
tel./fax (0-43) 675-22-09 lub (0-43) 675-20-55

Oferta sprzedaży

SADZENIAKI ZIEMNIAKA:

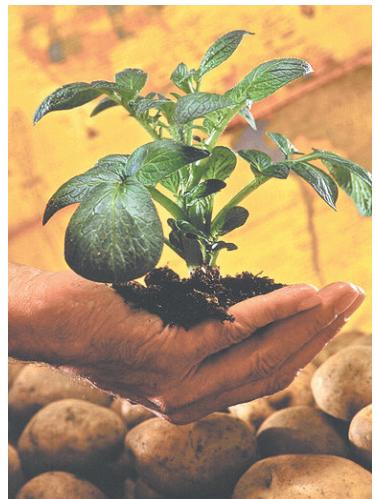
Bardzo wczesne: Arielle, Denar, Karatop, Lord, Orluk, Velox, Colette

Wczesne: Owacja, Vineta, Rosalind

Średnio wczesne: Irga, Tajfun, Promyk

Średnio późne: Bryza, Jelly, Syrena

I inne odmiany krajowe i zagraniczne

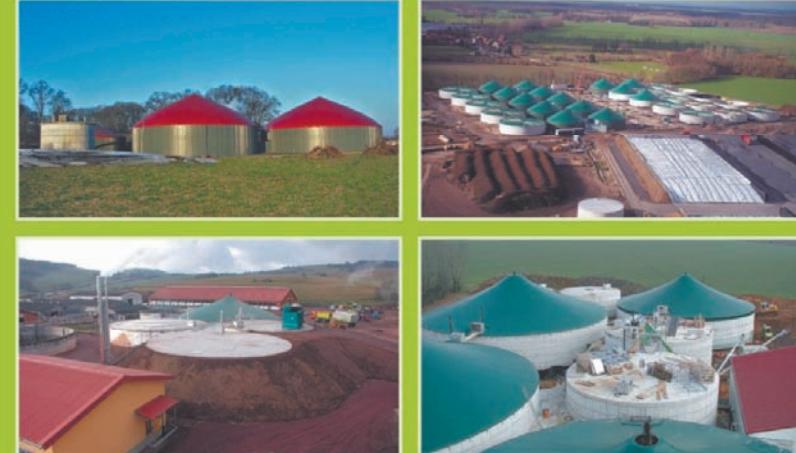
Prowadzimy sprzedaż na terenie całego kraju!!!

**wolf®
SYSTEM HAUS** **WOLF SYSTEM Sp. z o.o.**

ul. Budowlana 17   tel. 032/203 08 02
41-100 Siemianowice Śl.   fax 032/203 92 22
mail@wolfsystem.pl
www.wolfsystem.pl

**IDEALNE ROZWIĄZANIA
DLA ROlnICTWA I PRZEMYSŁU**

- Zbiorniki dla biogazowni
- Zbiorniki dla oczyszczalni ścieków
- Zbiorniki i silosy na wszelkie materiały płynne i sypkie

**40 LAT DOŚWIADCZENIA
W CAŁEJ EUROPIE**

**Współpracujemy z uznanymi firmami
od technologii biogazu**